

Okresní zastupitelstvo Zbiroh

1865 – 1928 (1934)

Inventář

EL NAD č.: 8

AP č.: 54

prom. hist. Petros Cironis

Rokycany 1965

Obsah

Úvod:	
I. Původce fondu	3
II. Popis okresu	6
III. Dějiny fondu	8
IV. Popis a obsah fondu	9
Přílohy:	
Příloha č. 1: Seznam použité literatury	11
Příloha č. 2: Archivní struktura fondu	12
Inventární seznam	13

I. Původce fondu

Pod názvem Okresní zastupitelstvo Zbiroh jsou zahrnuty orgány okresní samosprávy, tj. Okresní zastupitelstvo a Okresní správní komise Zbiroh, působící v letech 1865 – 1928 v obvodu bývalého okresu zbirožského.

Základy ke zřízení obce vyššího řádu, tj. obce okresní, byly dány již Prozatímním zřízením obecním ze dne 17. března 1849 a Kabinetním listem z 5.3.1862, který ustanovoval, že mezi obcí a zemským sněmem se může vložit okresní zastupitelstvo. Zákon o okresních zastupitelstvech v království Českém byl vydán dne 25. 7. 1864 č. 27 zemského zákona. Okresní zastupitelstva pak byla skutečně ustavena, avšak pouze v Čechách, na Moravě tedy nikoliv.

V době vydání uvedeného zákona č. 27 z roku 1864 se obvody politických okresů kryly s obvody okresních soudů. Po správní reorganizaci provedené v roce 1868, správní okresy zůstaly i nadále a přizpůsobily se okresní správě soudní a nikoli politické. Bývalý správní okres zbirožský, který zůstal i po zmíněné reorganizaci v působnosti Okresního úřadu Hořovice, zůstal tedy jako okres samosprávný; jeho obvod se kryl s okresem soudním, jehož sídlem bylo městečko Zbiroh.

Okresní zastupitelstva se skládala z osmnácti až třiceti šesti členů volených podle počtu obyvatel. Zastupitelstva byla obsazovaná zpravidla dle zásad zájmových, při čemž se přihlíželo k tomu, aby v okresních orgánech byli zastoupeni především hospodářsky silní činitelé.

Okresní zastupitelstvo mohlo být rozpuštěno místodržitelstvím a do šesti týdnů pak měly být vypsány nové volby.

Okresní zastupitelstva rozhodovala v záležitostech místní samosprávy jako druhá instance; vykonávala dohled na obce ve smyslu obecního zřízení a zajišťovala zájmy okresu.

Výkonnou moc okresní zastupitelstva prakticky neměla žádnou. Náklady spojené s plněním funkce a úkolů byly čerpány jednak z vlastních důchodů a jednak vybíráním okresních daní a přírážek.

Okres zbirožský ležící na východě od okresu rokycanského se skládal z jedenačtyřiceti místních obcí čili z 47 obcí katastrálních. K okresu zbirožskému náležely obce: Cekov, Dobřív (železárny), Holoubkov (železárny), Hradiště, Hůrky, Cheznovice (domácí výroba cvokařská), Jivina (cvokařství), Kařez (železářství), Kařízek (železářství), Kladruby, Kvaň (cvokařství), Lhota, Lhotka, Líšná, Hlohovice (též Lohovice), Hlohovičky (též Lohovičky), Mlečice, Mýto (cvokařství), Olešná, Ostrovec, Plískov, Podmokly, Přisednice, Hřešihlavy (též Řešihlavy), Sebečice, Sirá, Strašice (železárny), Svinná, Těně, Terešov, Těškov, Třebnuška, Třímány, Týček, Újezd Drahoňův, Újezd Medový, Újezd Prašný, Vejvanov (uhelné doly), Zaječov (cvokařství), Zbiroh, Zvíkovec a do roku 1892 Cerhovice, které toho roku byly přičleněny k okresu hořovickému a Svojkovice, které

roku 1894 byly připojeny k okresu rokycanskému.

Okres zbirožský se plně kryl s obvodem soudního okresu. Ve správním okrese zbirožském bylo jedno město (Zbiroh) a dva městyse (Mýto a Strašice) kromě městyse Cerhovic.

Okres zbirožský od svého založení neprodělal prakticky žádné podstatné územní změny. Od roku 1850 patřil obvod Zbirožska k hejtmanství hořovickému, v němž setrval do roku 1896, kdy došlo k reorganizaci v politické správě a kdy byl opět obnoven politický okres rokycanský. Okres zbirožský byl vyloučen z okresu hořovického a připojen k politickému okresu Rokycany, v němž setrval beze změn do zrušení rokycanského okresu okupanty v roce 1942.

V souvislosti s územními změnami třeba se zmínit o tom, že v minulém století několikrát požádaly o zřízení okresního soudu i Radnice. V případě, že by skutečně došlo ke zřízení okresního soudu v tamním městě znamenalo to, že by současně byl zřízen i správní okres radnický. Eventuelní zřízení okresního soudu v Radnicích se dotýkalo především zájmů sousedních okresů včetně okresu zbirožského. Poprvé Radnice požádaly o zřízení okresního soudu v roce 1875, v roce 1881 opět, dále pak následovaly několikrát další intervence jako např. v roce 1887. Dle návrhu obsaženém v stenografickém záznamu z jednání zemského sněmu v roce 1888 požadovaly Radnice připojení 20 obcí z okresu rokycanského, 7 obcí z okresu královického a 13 obcí z okresu zbirožského se 4 177 obyvateli. Ani této žádosti nebylo vyhověno pro velký odpor sousedních okresů, které by tím byly především poškozeny hospodářsky.

Ve dvacátých letech žádal okres zbirožský o zřízení okresního úřadu ve Zbiroze, eventuálně expositury, a současně protestoval proti zamýšlené reorganizaci, respektive zrušení samosprávných okresů – k čemuž skutečně došlo v roce 1928. Zrušením samosprávných okresů se dotýkalo zájmů a existence okresu zbirožského.

V roce 1928 zákonem č. 125 z roku 1927 byla okresní zastupitelstva zrušena a nahrazena správními okresy, kryjícími se s obvody okresů politických. Správa bývalých okresů přešla přímo na okresní úřady, v tomto případě pak na Okresní úřad v Rokycanech.

Tím Okresní zastupitelstvo zbirožské přestalo existovat a tvořilo součást obvodu správního a politického okresu rokycanského. Nově vzniklé správní okresy však byly i nadále právními osobami, neboť jmění, fondy a majetková práva a závazky dřívějších okresů přešly do okresů nových a zvláštní účely těchto fondů a jmění zůstaly nedotčeny.

Orgány okresními byly okresní zastupitelstvo, okresní výbor a různé komise, spravující jednotlivé obory činnosti okresní samosprávy.

Do okresního zastupitelstva volili své zástupce volitelé ze čtyř zájmových skupin:

1. držitelé velkostatků, platících daň od 100 zl. výše
2. průmyslníci, obchodníci – platící daň od 100 zl. výše

3. města
4. venkovské obce.

Počet členů připadajících na každou skupinu se měnil, protože z valné části závisel na hospodářské síle toho či onoho okresu.

Správní okres zbirožský byl z valné části okresem agrárním, vyloučíme-li období působení Strousberga na Zbirožsku v letech 1868 – 1875, kdy došlo k dočasné industrializaci; tato však neměla budoucnost a po odhalení intrik a machinací Strousbergových dochází k celkovému úpadku nejen jeho gigantických plánů, ale i průmyslu na Zbirožsku a jeho negativní důsledek působení “krále železnic” v této oblasti dochází současně k všeobecnému úpadku značně rozšířené domácí výroby cvočkařské.

Tyto hospodářské výkyvy a časté krize měly za následek, že celý okres byl ekonomicky neustále oslabován. Odrazilo se to velkou vlnou vystěhovaleckou, která trvala více než jedno půlstoletí směrem k průmyslovým střediskům, ale z valné části vystěhovalectví směřovalo do zámoří (viz známé přísloví o tom, že když se někdo ženil, otec mu dával “věnem Ameriku”). Zánikem průmyslu v tomto okrese se vyliďňovala nejen průmyslová střediska, ale i venkovské obce. Průmysl v menší míře zůstal v Holoubkově, Strašicích, Dobřívě, ve Františkově u Zbiroha a v Kařízku.

Okres zbirožský náležel tedy co do počtu obyvatel k okresům spíše malým a co do ekonomické potence k okresům slabším. Do okresního zastupitelstva zbirožského se volilo 24 členů, z toho připadalo na velkostatky, které tvořily nejsilnější hospodářskou složku 11 členů, na města 4 členové, na venkovské obce 6 a na průmysl a obchod pouze 3 zástupci. Tím je též vyjádřen charakter zbirožského okresu.

Okresní výbor zbirožský se skládal ze šesti členů a ze starosty. Prvním okresním starostou byl od roku 1865 MUDr. Štika ze Strašic, kterého pak vystřídal Fr. Klečka z Drahoňova Újezda; po něm byl zvolen MUDr. Jan B. Wolmann ze Zbiroha, který v této funkci setrval do r. 1897. Vystřídal ho znovu Fr. Klečka.

II. Popis okresu

Zbizožský okres se rozkládal na východní části bývalého politického okresu rokycanského a nynějšího Rokycanska. Jeho nejzápadnější bod leží západně od obce Svinná, nejvýchodnější východně od obce Kvaně, nejsevernějším nad Hradištěm u Mže a nejjižnější pak pod vrchem Kočka.

Celková rozloha správního okresu zbizožského činila 403 km² (správní okres rokycanský: 308 km², politický okres rokycanský celkově: 711 km²).

Valná většina obyvatelstva Zbizožska byla zaměstnaná v zemědělství.

Počet obyvatel okresu zbizožského

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1848	22336	2410
1854	26283	-
1869	28780	3311
1880	27799	3759
1890	25380	3455
1900	24882	3508
1910	24356	3607
1921	23207	3666
1930	21548	4153

Průměrná hustota obyvatelstva na 1 km² činila v roce 1898 67 obyvatel. Od roku 1848 do roku 1898, tj. za padesát let přibylo na Zbizožsku 3 778 obyvatel, asi tolik, kolik přibylo v samotných Rokycanech v letech 1805 – 1890, zatímco ve správním okrese Rokycany přibylo za stejnou dobu 11 935 obyvatel.

Jak je z uvedené tabulky vidět, po celé toto období, tj. 1848 – 1930, se projevovala na Zbizožsku klesající tendence obyvatelstva. Ke konci let šedesátých se projevuje vzestupná tendence a to vlivem průmyslového podnikání B. H. Strousberga, po jehož pádu nastává opět nezadržitelný pokles. Středisky Strousbergova podnikání byly obce Kařez, Kařízek (Borek), Strašice, Zbiroh, Zbiroh – Františkov, Holoubkov a Dobřív, kde byl rozložen hlavní železářský potenciál Strousbergových závodů. V té době stavěl Strousberg na Zbizožsku mj. železniční tratě v délce několika desítek kilometrů, spojujících jeho závody s c. k. západní dráhou. V Kařezu postavil na 500 domů, otevřel řadu lomů, z kterých čerpal stavební materiál pro svoje potřeby, za jeho doby a

působení bylo zvýšené tempo rabování bohatých zbirožských lesů, byly vybudovány několikeré pily, významné průmyslové závody atd.

Všechny tyto velkorysé plány, kterými sem do Zbirožska bylo přilákáno na 3 000 osob i z ciziny, však ztroskotaly. V roce 1875 byl na jeho majetek v Německu, Rakousku a jinde uvalen konkurs. Tím prakticky skončila jedna krátká a přece důležitá éra Zbirožska, mající důsledky nedozírné pro celé Zbirožsko. Celé Zbirožsko chudlo a množilo se vystěhovalci. Obnovu v některých Strousbergových závodů začal jeho nástupce Max Hopfengärtner, který závody na Zbirožsku koupil). Na počátku 20. století bylo v Hopfengärtnerových závodech zaměstnáno 1 100 dělníků. I když Zbirožské železárny v Dobřívě, Strašicích, Holoubkově a v Rokycanech tvořily nejsilnější průmyslový komplex na Rokycansku, přece celé Zbirožsko zůstalo krajem chudým a silně agrárním.

Kromě Zbirožských železáren Maxe Hopfengärtnera existovala řada menších podniků jako např. Slévárna a továrna na obráběcí stroje E. Brandeis v Borku u Kařeza, výroba nástrojů ve Zbiroze (nynější Zbirovia), celulózka v Holoubkově a pivovary ve Švábíně a v Prašném Újezdě.

Zvláštní místo v novějších dějinách Zbirožska zaujímá i cvočkařství, mající v tomto kraji staletou tradici. Soustředěno bylo v obcích Mýto, Cerhovice, Svatá Dobrotivá, Cheznovice, Jivina, Kvaň, Olešná, částečně Strašice apod. S postupným zaváděním tovární výroby cvočku, ale i mohutným náporům Strousbergova podnikání, bylo toto namáhavé a většinou ruční výrobní odvětví odsouzeno k brzkému zániku. Velmi známé jsou cvočkařské bouře, které vypukly v roce 1866 a které zachvátily celé Zbirožsko, Hořovicko, Hostomicko atd. I v dalších desetiletích propukávají nepokoje a sociální boje tamějších cvočkařů, vrcholící v letech devadesátých. V pozdějších letech se sociální a třídní boj na Zbirožsku omezil na místa, kde převládalo dělnictvo z továren. Při obecních volbách roku 1919, získala sociálně demokratická strana na Zbirožsku ve 23 obcích ze 43 většinu v obecních zastupitelstvech přesto, že do boje proti sociálně demokratické straně šly nejen buržoazní a maloměšťácké strany, ale i politické úřady včetně mašinerie okresního zastupitelstva zbirožského, které se silně angažovalo ve prospěch pravicových živlů.

Do působnosti okresních správních orgánů spadalo zdravotnictví v okrese. Na Zbirožsku byly zřízeny čtyři zdravotní obvody se středisky Zbiroh, Strašice, Mýto a Prašný Újezd. Dle statistiky z roku 1898 připadalo v okrese rokycanském, tedy včetně oblasti Zbirožska na jednoho lékaře 3 500 obyvatel.

V letech devadesátých byly zřízeny i dvě stravovny a zprostředkovatelny práce se sídly ve Zbiroze a ve Strašicích, jejichž dochované statistiky jsou zajímavým dokumentem o vzrůstající se nezaměstnanosti.

Největším bohatstvím značně zchudlého agrárního Zbirožska byly od pradávna lesy. Jejich

celková výměra činila dle statistiky z roku 1898 22 276 hektarů, z toho připadalo na:

velkostatky – 18 042 ha, obce – 3 795 ha, záduší kostelní – 340 ha a na rolníky – 44 ha lesů.

Největším majitelem zbirožských lesů bylo panství zbirožské, jehož držitelem byl po pádu B. H. Strousberga Colloredo-Mansfeld. Výměra panských lesů činila 16 556 ha. Dalšími držiteli lesů byly velkostatky Zvíkovec, Podmokly, Terešov aj. Z obcí byla největším majitelem obce zbirožská s 326 hektary lesů, dále Dobřív, Vejvanov aj. Největším držitelem lesů záduších byl kostel sv. Petra a Pavla v Drahoňově Újezdě s 219,29 ha lesů.

Zbirožsko bylo též bohaté na rybníky. Podle údajů z roku 1898 bylo v tomto okrese 39 rybníků, z nichž největší byl rybník Cekovský v katastru obce Kařez o celkové výměře 41,55 ha, dále rybníky Kařezský o výměře 42,4 ha a rybník Prostřední o výměře 18,68 ha, oba ležící v katastru obce Kařez.

Okres zbirožský, bohatý na lesy, na lovnou zvěř, se svými přírodními krásami a historickými a kulturními památkami se stal brzy letoviskem hlavně pro vyšší vrstvy.

Zemědělství na Zbirožsku bylo značně rozdrobené a primitivní. Na rozdrobenost zemědělských usedlostí měly velký vliv především značná zadluženost a nevýnosnost. Zemědělství značně upadalo po koupi zbirožského panství Dr. Strousbergem. Obce se vyliďňovaly. Zvláště po pádu Strousbergově bylo Zbirožsko zachváčeno silnou vlnou vystěhovalectví, trvající až do doby okupace.

III. Dějiny fondu

Po zrušení samosprávných okresů v roce 1928 a jejich sloučení s politickou správou byly písemnosti těchto úřadů předány Okresnímu úřadu v Rokycanech, který na popud zemského archivu v Praze a pro nevyhovující podmínky v místě předal registratury okresních zastupitelstev zemského archivu. K převzetí těchto archiválií došlo v roce 1933, kdy jak písemnosti okresního zastupitelstva zbirožského, tak i rokycanského byly odvezeny zemskou archivářkou Dr. Věrou Kosinovou na dvou nákladních autech.

O případných manipulacích s těmito písemnostmi, tj. o skartacích a pořádní se nám nedochovaly žádné údaje, ale je pravděpodobné, že písemnosti zastupitelstev již byly skartovány. Vyplývá to z toho, že se nám některé skupiny registratury okresu zbirožského nedochovaly vůbec a je pravděpodobné, že byly dány do stoupy. Též o pozdějších skartacích nejsou záznamy.

Ze Státního archivu v Plasích byly fondy zastupitelstev předány do Rokycan pro zřízení okresního archivu. Uloženy byly v bývalém městském archivu rokycanském v budově domu osvěty na náměstí (předsálí).

V roce 1963 bylo nutno místnosti bývalého městského archivu uvolnit. Všechny fondy včetně fondů okresních zastupitelstev byly přestěhovány do budovy okresního archivu, ul. Smetanova 52/I v Rokycanech.

Koncem roku 1964 archivní pracovníci započali s vytříděním, skartací a pořádáním písemností zastupitelstev Rokycany a Zbiroh. Písemnosti okresního zastupitelstva zbirožského byly zpřístupněny a v roce 1965 vypracován inventář. Na zpřístupňovacích pracích tohoto fondu se podíleli archivní pracovníci Petros Cironis a Marie Krhounková.

Při skartaci bylo vyřazeno značné množství písemností (na 100 balíků spisů a svazků, které tvořily z valné části účetní doklady, bezcenná korespondence, různé kvitance, většina písemností týkajících se silnic, cestářů, věcí honebních, školních i chudinských. Mimo to bylo vyřazeno i 20 knih – pokladní deníky a knihy honební z hlediska historického nemající žádný význam).

Písemnosti Okresního zastupitelstva Zbiroh byly po celkovém zpřístupnění natrvalo uloženy pro nedostatek místa v budově archivu v depozitářích ve Svojkovicích.

IV. Popis a obsah fondu

Fond okresního zastupitelstva zbirožského obsahuje akta z let 1865 – 1928.

Registratura tohoto úřadu neprodělala během své existence žádné podstatné změny. Písemnosti byly ukládány nepřetržitě od roku 1865 podle stejného registraturního plánu čtrnácti skupinového. Rozsah každé skupiny souvisel s jejich funkcí a významem. Nejrozsáhlejší je skupina III, obsahující písemnosti, které se týkaly obecních záležitostí všeobecně. Ukládání písemností v této skupině se dělo abecedně. Archiválie této skupiny jsou zvláště cenné pro dějiny jednotlivých obcí i pro dějiny celého okresu.

Další rozsáhlý materiál tvoří skupina XI., v níž jsou obsaženy hospodářské záležitosti okresu vůbec, tj. průmysl, zemědělství, lesnictví, obchod, živnosti, záležitosti honební, dále mýtné, komunikace (silnice, železnice, mosty) a jiné. Zvláště třeba upozornit na akta z let 1873 – 1875 (XI/5, č. kartonu 53), které tvoří významné svědectví o působení velkého podnikatele B. H. Strousberga na Zbirožsku v letech 1868 – 1875 a dokumentující jeho finanční a celkový úpadek (akta o udržování komunikací, údaje o celkové exploataci přírodních zdrojů, o stavbách a jiné).

Pro dějiny zdravotnictví a vůbec o sociálních poměrech lidu na Zbirožsku svědčí písemnosti skupiny VII/1 z let 1894 – 1928 (č. kart. 40 a 41), dále písemnosti skupiny VIII (okresní stravovny a zprostředkovatelný práce ve Zbiroze a ve Strašicích z let 1896 – 1927).

Fond Okresního zastupitelstva Zbiroh tvoří pro badatele významný pramen, neboť je velmi bohatý na materiály, dokumentující nejen rozvoj průmyslu v této oblasti, ale zvláště dokládající

významné změny v zemědělství, ke kterým došlo po revoluci roku 1848.

Téměř po celé jedno půlstoletí (1850 – 1896) patřilo celé Zbirožsko k Okresnímu hejtmanství Hořovice. Tím v archivních dokumentech vznikla mezera v tom smyslu, že badatel, chce-li se zabývat mnohými otázkami z tohoto období, musí se obrátit na příslušný archiv, kde je uložen bývalý fond Okresního úřadu Hořovice. O to významnější jsou akta Okresního zastupitelstva Zbiroh, neboť po okresním soudu zbirožském je to jediný ucelený fond, který nám podává souvislý obraz dění na Zbirožsku od let padesátých minulého století.

Seznam použité literatury

Jan Pohl a red., Politický a školní okres Rokycanský, Rokycany 1898

Adolf Srb, Z půl století, kniha vzpomínek, díl I., Praha 1913

Průvodce Rokycanskem a Zbirožskem, Praha 1908

Průvodce Rokycanskem a Zbirožskem, Praha 1923

Město Rokycany a okres, J. B. Zápotočný, Rokycany 1938

Jan Pelant, Okresní úřad Rokycany, inventář

Seznam míst v král. českém 1907 (dle sčítání lidu 1900)

Seznam míst v král. českém 1913 (dle sčítání lidu 1910)

Statistický lexikon obcí v RČS 1924 (podle sčítání lidu k 15.2.1921).

Archivní struktura fondu

A. KNIHY

5 knih zápisů z let 1865 – 1918

104 knih účetních 104 z let 1871 – 1920

B. SPISOVÝ MATERIÁL

1. Registraturní pomůcky:

52 podacích protokolů z let 1863 - 1920

3 rejstříky k podacím protokolům z let 1865 – 1881

2. Spisy:

83 kartonů spisů z let 1865 – 1928

Registraturní plán 1865 – 1928

I. Dvůr a říše vůbec a království České zvláště

II. Sněm a zemský výbor království Českého

III. Záležitosti obcí (abecedně)

IV. Domovské záležitosti

V. Náboženské záležitosti

VI. Školy a vychování

VII. Zdravotní záležitosti vůbec

VIII. Policejní záležitosti vůbec

IX. Stavby a požáry

X. Chudinství a podpory

XI. Hospodářství a průmysl

XII. Finanční záležitosti

XIII. Vojenské záležitosti

XIV. Varia

I. Knihy

1	Zápisy ze schůzí OV Zbiroh	1865 – 1880	K	1
2	Zápisy ze schůzí OV Zbiroh	1881 – 1900	K	2
3	Zápisy ze schůzí OV Zbiroh	1901 – 1908	K	3
4	Zápisy ze schůzí OV Zbiroh	1909 – 1918	K	4
5	Zápisy ze schůzí OZ Zbiroh	1866 – 1918	K	5
6	Hlavní kniha okresní	1871	K	6
7	Hlavní kniha okresní	1873	K	7
8	Hlavní kniha okresní	1874	K	8
9	Hlavní kniha okresní	1875	K	9
10	Hlavní kniha okresní	1876	K	10
11	Hlavní kniha okresní	1877	K	11
12	Hlavní kniha okresní	1878	K	12
13	Hlavní kniha okresní	1879	K	13
14	Hlavní kniha okresní	1880	K	14
15	Hlavní kniha okresní	1881	K	15
16	Hlavní kniha okresní	1882	K	16
17	Hlavní kniha okresní	1883	K	17
18	Hlavní kniha okresní	1884	K	18
19	Hlavní kniha okresní	1885	K	19
20	Hlavní kniha okresní	1886	K	20
21	Hlavní kniha okresní	1887	K	21
22	Hlavní kniha okresní	1888	K	22
23	Hlavní kniha okresní	1889	K	23
24	Hlavní kniha okresní	1890	K	24
25	Hlavní kniha okresní	1891	K	25
26	Hlavní kniha okresní	1892	K	26
27	Hlavní kniha okresní	1893	K	27
28	Hlavní kniha okresní	1894	K	28
29	Hlavní kniha okresní	1895	K	29
30	Hlavní kniha okresní	1896	K	30
31	Hlavní kniha okresní	1897	K	31
32	Hlavní kniha okresní	1898	K	32
33	Hlavní kniha okresní	1899	K	33
34	Hlavní kniha okresní	1900	K	34
35	Hlavní kniha okresní	1901	K	35
36	Hlavní kniha okresní	1902	K	36
37	Hlavní kniha okresní	1903	K	37
38	Hlavní kniha okresní	1904	K	38
39	Hlavní kniha okresní	1905	K	39
40	Hlavní kniha okresní	1906	K	40
41	Hlavní kniha okresní	1907	K	41
42	Hlavní kniha okresní	1908	K	42
43	Hlavní kniha okresní (depositní)	1871	K	43
44	Hlavní kniha okresní (depositní)	1873	K	44
45	Hlavní kniha okresní (depositní)	1874	K	45
46	Hlavní kniha okresní (depositní)	1875	K	46
47	Hlavní kniha okresní (depositní)	1876	K	47
48	Hlavní kniha okresní (depositní)	1877	K	48
49	Hlavní kniha okresní (depositní)	1878	K	49
50	Hlavní kniha okresní (depositní)	1879	K	50
51	Hlavní kniha okresní (depositní)	1880	K	51
52	Hlavní kniha okresní (depositní)	1881	K	52

Inv. číslo	Obsah	Čas. rozsah	Druh ev.jedn	Číslo ev jedn.
53	Hlavní kniha okresní (depositní)	1882	K	53
54	Hlavní kniha okresní (depositní)	1883	K	54
55	Hlavní kniha okresní (depositní)	1884	K	55
56	Hlavní kniha okresní (depositní)	1885	K	56
57	Hlavní kniha okresní (depositní)	1886	K	57
58	Hlavní kniha okresní (depositní)	1887	K	58
59	Hlavní kniha okresní (depositní)	1888	K	59
60	Hlavní kniha okresní (depositní)	1889	K	60
61	Hlavní kniha okresní (depositní)	1890	K	61
62	Hlavní kniha okresní (depositní)	1891	K	61
63	Hlavní kniha okresní (depositní)	1892	K	63
64	Hlavní kniha okresní (depositní)	1893	K	64
65	Hlavní kniha okresní (depositní)	1894	K	65
66	Hlavní kniha okresní (depositní)	1895	K	66
67	Hlavní kniha okresní (depositní)	1896	K	67
68	Hlavní kniha okresní (depositní)	1897	K	68
69	Hlavní kniha okresní (depositní)	1898	K	69
70	Hlavní kniha okresní (depositní)	1899	K	70
71	Hlavní kniha okresní (depositní)	1900	K	71
72	Hlavní kniha okresní (depositní)	1901	K	72
73	Hlavní kniha okresní (depositní)	1902	K	73
74	Hlavní kniha okresní (depositní)	1903	K	74
75	Hlavní kniha okresní (depositní)	1904	K	75
76	Hlavní kniha okresní (depositní)	1905	K	76
77	Hlavní kniha okresní (depositní)	1906	K	77
78	Hlavní kniha okresní (depositní)	1907	K	78
79	Hlavní kniha okresní nemocnice	1873	K	79
80	Hlavní kniha okresní nemocnice	1874	K	80
81	Hlavní kniha okresní nemocnice	1875	K	81
82	Hlavní kniha okresní nemocnice	1876	K	82
83	Hlavní kniha okresní nemocnice	1877	K	83
84	Hlavní kniha okresní nemocnice	1878	K	84
85	Hlavní kniha okresní nemocnice	1879	K	85
86	Hlavní kniha okresní nemocnice	1880	K	86
87	Hlavní kniha okresní nemocnice	1881	K	87
88	Hlavní kniha okresní nemocnice	1882	K	88
89	Hlavní kniha okresní nemocnice	1883	K	89
90	Hlavní kniha okresní nemocnice	1884	K	90
91	Hlavní kniha okresní nemocnice	1885	K	91
92	Hlavní kniha okresní nemocnice	1886	K	92
93	Hlavní kniha okresní nemocnice	1887	K	93
94	Hlavní kniha okresního chorobince	1889	K	94
95	Hlavní kniha okresního chorobince	1890	K	95
96	Hlavní kniha okresního chorobince	1892	K	96
97	Hlavní kniha okresního chorobince	1893	K	97
98	Hlavní kniha okresního chorobince	1894	K	98
99	Hlavní kniha okresního chorobince	1895	K	99
100	Hlavní kniha okresního chorobince	1896	K	100
101	Hlavní kniha okresního chorobince	1897	K	101
102	Hlavní kniha okresního chorobince	1898	K	102
103	Hlavní kniha okresního chorobince	1899	K	103
104	Hlavní kniha okresního chorobince	1902	K	104
105	Hlavní kniha okresního chorobince	1903	K	105

Inv. číslo	Obsah	Čas. rozsah	Druh ev.jedn	Číslo ev jedn.
106	Hlavní kniha okresního chorobince	1904	K	106
107	Hlavní kniha okresního chorobince	1905	K	107
108	Hlavní kniha okresního chorobince	1907	K	108
109	Hlavní kniha okresního chorobince	1916 – 1920	K	109
II. Spisový materiál				
a) Registraturní pomůcky				
110	Podací protokol OZ	1863 – 1866	R	1
111	Podací protokol OZ	1867	R	2
112	Podací protokol OZ	1868	R	3
113	Podací protokol OZ	1869	R	4
114	Podací protokol OZ	1870	R	5
115	Podací protokol OZ	1871	R	6
116	Podací protokol OZ	1872	R	7
117	Podací protokol OZ	1873	R	8
118	Podací protokol OZ	1874	R	9
119	Podací protokol OZ	1875	R	10
120	Podací protokol OZ	1876	R	11
121	Podací protokol OZ	1877	R	12
122	Podací protokol OZ	1878	R	13
123	Podací protokol OZ	1879	R	14
124	Podací protokol OZ	1880	R	15
124a	Podací protokol OZ	1881	R	16
124b	Podací protokol OZ	1882	R	17
125	Podací protokol OZ	1883	R	18
126	Podací protokol OZ	1884	R	19
127	Podací protokol OZ	1885	R	20
128	Podací protokol OZ	1887	R	21
129	Podací protokol OZ	1888	R	22
130	Podací protokol OZ	1889	R	23
131	Podací protokol OZ	1890	R	24
132	Podací protokol OZ	1891	R	25
133	Podací protokol OZ	1892	R	26
134	Podací protokol OZ	1893	R	27
135	Podací protokol OZ	1894	R	28
136	Podací protokol OZ	1895	R	29
137	Podací protokol OZ	1896	R	30
137a	Podací protokol OZ	1897	R	31
138	Podací protokol OZ	1898	R	32
139	Podací protokol OZ	1899	R	33
140	Podací protokol OZ	1900	R	34
141	Podací protokol OZ	1901	R	35
142	Podací protokol OZ	1902	R	36
143	Podací protokol OZ	1903	R	37
143a	Podací protokol OZ	1904	R	38
144	Podací protokol OZ	1905	R	39
145	Podací protokol OZ	1906	R	40
146	Podací protokol OZ	1907	R	41
146a	Podací protokol OZ	1908	R	42
147	Podací protokol OZ	1909	R	43
148	Podací protokol OZ	1910	R	44
149	Podací protokol OZ	1911	R	45
150	Podací protokol OZ	1912	R	46
151	Podací protokol OZ	1913	R	47

Inv. číslo	Obsah	Čas. rozsah	Druh ev.jedn	Číslo ev jedn.
152	Podací protokol OZ	1914	R	48
153	Podací protokol OZ	1915	R	49
153a	Podací protokol OZ	1916	R	50
153b	Podací protokol OZ	1917	R	51
153c	Podací protokol OZ	1918	R	52
154	Podací protokol OZ	1919	R	53
154a	Podací protokol OZ	1920	R	54
155	Rejstřík k podacím protokolům signatury I-IV	1865 – 1881	R	55
156	Rejstřík k podacím protokolům signatury V-IX	1876 – 1879	R	56
157	Rejstřík k podacím protokolům signatury X-XIII	1866 – 1881	R	57
	b) Spisy			
158	Záležitosti dvora, císaře a jeho realit	1892 – 1925	N	1
159	Řád zemským zákony říšské, zemský výbor, oběžníky, účty	1895 -1926	N	1
160	Ministerstva a zemské úřady, jejich zřízení, zrušení, zemský	1896 – 1928	N	2
161	Záležitosti OZ a výboru, jednací řády, instrukce, schůze, vol	1895 – 1927	N	3
162	Úřední místnosti, inventář a potřeby úřadovny	1895 – 1928	N	4
163	Úředníci a sluhové, dosazování, resignace, zál. disciplinární	1895 – 1928	N	4
164	Okresní silniční a nemocniční fond, okr. rozpočty a přirážky,	1884 – 1914	N	5
164	Okresní silniční a nemocniční fond, okr. rozpočty a přirážky,	1915 – 1927	N	6
165	Statistika týkající se okresu (zemědělství a hospodářství vúb	1894 – 1927	N	7
166	Zeměměřičství, inženýrství – stavitelství	1896 – 1927	N	7
167	Normálie aperiodická podání a vyřízení	1885 – 1927	N	8
168	Administrativní a ekonomické záležitosti	1868 – 1927	N	9
	Záležitosti obecní:			
169	Biskoupky	1870 – 1927	N	9
169	Cekov	1867 – 1924	N	10
169	Cerhovice	1867 – 1891	N	10
169	Cheznovice	1882 – 1921	N	10
169	Chlum	1866 – 1927	N	10
169	Chotětín	1879 – 1921	N	10
169	Čilá	1869 – 1921	N	10
169	Dobřív	1865 – 1902	N	11
169	Dobřív	1904 – 1924	N	12
169	Drahoňův Újezd	1870 – 1914	N	13
169	Hlohovice (Lohovice)	1869 – 1925	N	13
169	Hlohovičky (Lohovičky)	1868 – 1921	N	13
169	Holoubkov	1866 – 1922	N	14
169	Hřešihlavy (Řešihlavy)	1870 – 1906	N	14
169	Hradiště	1884 – 1923	N	14
169	Hůrky	1883 – 1923	N	15
169	Jablečno – Přisednice	1868 - 1927	N	16
169	Jivina	1865 – 1927	N	16
169	Kařez – Kařízek	1865 – 1924	N	17
169	Kladruby – Vojenice	1881 – 1921	N	17
169	Kvaň	1865 – 1924	N	17
169	Líšná	1869 – 1914	N	18
169	Lhota u Mýta	1866 – 1927	N	18
169	Lhota Terešovská	1879 – 1924	N	18
169	Medový Újezd	1869 – 1923	N	19
169	Mlečice	1866 – 1918	N	20
169	Mýto	1866 – 1896	N	21
169	Mýto	1897 – 1927	N	22
169	Olešná (Volešná)	1866 – 1909	N	23

Inv. číslo	Obsah	Čas. rozsah	Druh ev.jedn	Číslo ev jedn.
169	Ostrovec	1866 – 1927	N	23
169	Plískov	1865 – 1920	N	24
169	Přisednice (Jablečno)	1889 – 1921	N	25
169	Prašný Újezd	1883 – 1921	N	25
169	Podmokly	1865 – 1927	N	26
169	Sebečice	1881 – 1925	N	27
169	Sklená Huť	1881 – 1921	N	27
169	Svojkovice	1887 – 1894	N	27
169	Strašice	1866 – 1898	N	28
169	Strašice	1899 – 1928	N	29
169	Sirá		N	30
169	Sirá		N	31
169	Těně	1879 – 1926	N	32
169	Třebnuška	1884 – 1923	N	33
169	Třímány	1883 – 1921	N	33
169	Těškov	1868 – 1923	N	33
169	Terešov	1866 – 1928	N	33
169	Týček	1868 – 1926	N	33
169	Vejvanov		N	34
169	Vejvanov		N	35
169	Zaječov	1866 – 1928	N	36
169	Zbiroh	1866 – 1928	N	37
169	Zvíkovec	1880 – 1921	N	37
170	Kontribučenské záložny, okresní hospod. záložna	1866 – 1926	N	38
171	Inventáře obecní	1865 – 1889	N	39
172	Zdravotní záležitosti vůbec (obvodní lékaři, služné, zdravotn	1894 – 1925	N	40
172	Zdravotní záležitosti vůbec (oběžníky, instrukce, péče o mat	1899 – 1928	N	41
173	Lékaři, ústavy zdravotní	1890 – 1928	N	42
174	Záležitosti pohřební, léčebné výlohy, porodnice	1902 – 1926	N	42
175	Záležitosti sirotčí	1910 - 1928	N	43
176	Okresní stravovny a zprostředkovatelný práce ve Zbiroze a	1896 – 1927	N	44
177	Stavby a požáry (statistické výkazy požární s udáním počtu	1925	N	45
178	Hospodářství a průmysl	1867 – 1926	N	46
179	Zemědělství, zahradnictví, hospodářské výstavy, pojišťovací	1868 – 1905	N	47
179	Zemědělství, zahradnictví, hospodářské výstavy, pojišťovací	1906 – 1910	N	48
179	Zemědělství, zahradnictví, hospodářské výstavy, pojišťovací	1911 – 1915	N	49
179	Zemědělství, zahradnictví, hospodářské výstavy, pojišťovací	1916 – 1920	N	50
180	Honební záležitosti	1866 – 1920	N	51
181	Průmysl, obchod, řemesla, živnosti, nemocenská pokladna (1873 – 1927	N	52
182	Silnice, mosty, mýtné, železnice (spor mezi okresem zbirožs	1873 – 1875	N	53
182	Silnice, železné dráhy, mosty, mýtné	1876 – 1886	N	54
182	Silnice, železné dráhy, mosty, mýtné	1887 – 1899	N	55
182	Silnice, železné dráhy, mosty, mýtné	1900 – 1910	N	56
182	Silnice, železné dráhy, mosty, mýtné	1910 – 1928	N	57
182	Projekty a stavby silnic a mostů, regulace řek: Berounka		N	58
182	Biskoupky – Drah. Újezd – Terešov		N	58
182	Cekov		N	58
182	Hradiště – Čilá		N	59
182	Holoubkov – Těškov		N	59
182	Holoubkov – Hůrky		N	60
182	Chlum		N	61
182	Chomle – Hlohovice		N	61
182	Jablečno		N	61

Inv. číslo	Obsah	Čas. rozsah	Druh ev.jedn	Číslo ev.jedn.
182	Kařízek		N	61
182	Komárov – Jivina – Olešná		N	61
182	Kladruby – Vojenice – Svinná		N	61
182	Lhotka		N	62
182	Lhotka Terešovská		N	62
182	Lhotka – Těškov		N	62
182	Líšná – Jablečno		N	62
182	Malé Lohovice – Třímány		N	63
182	Terešov		N	63
182	Medový Újezd		N	63
182	Medový Újezd – Holoubkov		N	63
182	Mlečice – Prašný Újezd		N	64
182	Mýto – nádraží		N	64
182	Mýto – Strašice		N	64
182	Mýto – Plískov – Sirá – Plískov – Švabín – Sirá		N	64
182	Mýto – Těškov		N	64
182	Ostrovec – Podmokly		N	65
182	Ostrovec – Zbiroh – Zvíkovec		N	65
182	Podmokly		N	66
182	Svinná – Liblín		N	67
182	Svatá Dobrotivá – Komárov		N	68
182	Terešov - Hlohovičky		N	69
182	Těně – Smolovna – Žlebec		N	69
182	Cheznovice – Těškov – Volduchy		N	69
182	Týček – Líšná		N	69
182	Týček – hranice hořovického okresu		N	69
182	Třebnuška – Sýkorův mlýn		N	69
182	Vejvanov – Terešov		N	70
182	Zbiroh – hranice okresu hořovického		N	70
182	Zbiroh – Cerhovice		N	70
182	Zbiroh – Zvíkovec		N	70
182	Zaječov: regulace Jalového potoka		N	70
182	Zvíkovec: stavba mostu přes Berounku		N	71
182	Projekt železniční dráhy Mirošov – Zbiroh – Rakovník	1900 – 1926	N	72
182	Orojekt železnice Radnice – Křivoklát – Kladno	1900 – 1926	N	72
183	Řeky, potoky, povodně, sucha	1873 – 1923	N	73
183	Řeky, potoky, povodně, sucha	1926 – 1928	N	74
184	Železnice, pošta, telefon	1866 – 1928	N	75
185	Cestáři, cestmistři	1866 – 1926	N	76
186	Odebírání různých časopisů a novin	1873 – 1928	N	77
187	Daně a přírázky okresní (mj. Úvěry živnostníkům zbirožskéh	1916 – 1922	N	78
188	Záležitosti vojenské (váleční poškození, vdovy po padlých	1911 – 1922	N	79
188	Invalidé a váleční poškození (seznamy)	1918 – 1919	N	80
189	Odvody k vojsku, osvobození, domobranecké	1910 – 1928	N	81
190	Varia (volební mat. Českého klubu, tři důvěrné Riegrovy	1878 – 1927	N	82
187a	Lhota p. Radčem – nepořádky v obecním hospodaření	1923 – 1934	N	83

Tiráž

Název archivní pomůcky:	Okresní zastupitelstvo Zbiroh
Značku fondu:	OZ Zbiroh
Počet inventárních jednotek:	192
Stav ke dni:	30.července 1965
Zpracovatel(é) archivního souboru:	prom. hist. Petros Cironis, Marie Krhounková
Zpracovatel(é) archivní pomůcky:	prom. hist. Petros Cironis
Počet stran:	32
Schválil:	PhDr. Vladimír Bystrický

“Elektronická verze AP se může od fyzické AP lišit – mj. rozložením textu a počtem stran.”

Nová tiráž GI 2012-2013

Název archivní pomůcky:	Okresní zastupitelstvo Zbiroh
Značka archivního fondu:	OZ Zbiroh
Časový rozsah:	1865-1928 (1934)
Počet evidenčních jednotek:	249 (109 úředních knih, 54 podacích protokolů, 3 indexy, 83 kartonů)
Počet inventárních jednotek:	190
Rozsah v bm:	11,62
Stav ke dni:	30. 7. 1965 (GI 25. 4. 2013)
Zpracovatel archivního fondu:	prom. hist. Petros Cironis, Marie Krhounková
Zpracovatel archivní pomůcky:	prom. hist. Petros Cironis
Počet stran:	33 (elektronicky 19)
Počet exemplářů:	3
Pomůcku schválil:	Vladimír Bystrický